

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 280/2010-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť O. Ž., Ž., zastúpeného advokátom JUDr. M. R., Ž., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 5 M Cdo 10/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť O. Ž. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. mája 2010 doručená sťažnosť O. Ž., Ž. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 5 M Cdo 10/2009. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 28. mája 2010.

Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že žalobou doručenou Okresnému súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sa sťažovateľ ako žalobca 1 a spoločnosť T., s. r. o., ako žalobkyňa (ďalej len „žalobkyňa 2“) domáhali vydania platobného rozkazu, ktorým by bol žalovaný zaviazaný zaplatiť im spoločne a nerozdielne istinu vo výške 990 Sk s prísl. Uznesením okresného súdu č. k. 27 Ro 125/2007-25 z 15. júna 2007 bolo podanie odmietnuté. Tak sťažovateľ, ako aj žalobkyňa 2 podali odvolanie, na základe ktorého uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 10 Co 227/2007-37 z 2. augusta 2007 bolo uznesenie okresného súdu zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Krajský súd vo vzťahu k sťažovateľovi poukázal na ustanovenie § 243 ods. 3 tretej vety Obchodného zákonníka a uviedol, že splnomocnenie na zastupovanie v konaní malo byť okrem predsedu predstavenstva sťažovateľa podpísané ešte aspoň jedným ďalším členom predstavenstva. Následne okresný súd 29. októbra 2007 sťažovateľa vyzval na odstránenie väd žaloby, a to tak, že žaloba a jej rovnopisy budú podpísané osobou (osobami) oprávnenou (oprávnenými) konať v mene sťažovateľa. Sťažovateľ však na výzvu nereagoval. Následne uznesením okresného súdu č. k. 27 Ro 125/2007-49 z 29. novembra 2007 bolo podanie sťažovateľa odmietnuté. Na základe odvolania sťažovateľa uznesením krajského súdu č. k. 10 Co 384/2007-60 z 28. novembra 2008 bolo uznesenie okresného súdu potvrdené. Sťažovateľ podal 11. februára 2009 Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) podnet na mimoriadne dovolanie proti právoplatným uzneseniam okresného súdu a krajského súdu. Na základe tohto podnetu generálna prokuratúra 3. júla 2009 podala najvyššiemu súdu proti uzneseniu okresného súdu č. k. 27 Ro 125/2007-49 z 29. novembra 2007 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 10 Co 384/2007-60 z 28. novembra 2008 mimoriadne dovolanie. Odôvodnila ho tým, že postupom všeobecných súdov bola sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom, keďže všeobecné súdy nesprávne považovali splnomocnenie dané advokátovi na zastupovanie sťažovateľa za nedostatočné, pretože splnomocnenie v rozpore so zákonom podpísal iba predseda predstavenstva, teda nie aj ďalší člen predstavenstva sťažovateľa. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 M Cdo 10/2009 z 10. marca 2010 bolo mimoriadne dovolanie zamietnuté, keďže podľa názoru najvyššieho súdu splnomocnenie dané sťažovateľom advokátovi malo byť podpísané nielen predsedom predstavenstva, ale aj ďalším členom

predstavenstva. Podľa rukou písanej poznámky uznesenie bolo doručené sťažovateľovi 7. apríla 2010.

Podľa názoru sťažovateľa postupom okresného súdu a krajského súdu došlo k odňatiu možnosti sťažovateľa konať pred súdom, pričom najvyšší súd toto pochybenie nenapravil. Zákonná požiadavka na to, aby v mene družstva ako právnickej osoby konali predseda predstavenstva a ďalší člen predstavenstva, sa vzťahuje iba na také úkony, ktoré zo zákona musia mať písomnú formu. Nevzťahuje sa teda na tie prípady, v ktorých povinnosť písomnej formy úkonu vyplýva nie zo zákona, ale iba z dohody účastníkov. Procesné splnomocnenie na zastupovanie v občianskom súdnom konaní nemusí mať písomnú formu, pretože zákon pripúšťa udelenie splnomocnenia aj ústnou formou do súdnej zápisnice o pojednávaní. Právny názor vyslovený všeobecným súdom je preto porušením označených práv podľa ústav a dohovoru.

Sťažovateľ navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 5 M Cdo 10/2009 s tým, aby bolo uznesenie z 10. marca 2010 zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Požaduje tiež náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 254,88 €. Žiada aj nahradenie obchodného mena, ako aj mena a priezviska právneho zástupcu iniciálkami.

Z uznesenia ústavného súdu č. k. II. ÚS 129/09-13 z 24. marca 2009 vyplýva, že ním bola odmietnutá ako neprípustná sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 10 Co 384/2007 z 28. novembra 2008. Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľ nevyužil možnosť podať proti uzneseniu krajského súdu dovolanie prípustné podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, hoci namietal, že postupom okresného súdu a krajského súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Dovolanie treba pritom považovať za účinný opravný prostriedok, na použitie ktorého bol sťažovateľ oprávnený.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Mimoriadne dovolanie možno považovať popri dovolaní za ďalší mimoriadny opravný prostriedok. Je to však napriek tomu dovolanie, ktoré je mimoriadne výlučne z dôvodu, že na jeho podanie je procesne legitimovaný iba generálny prokurátor Slovenskej

republiky (ďalej len „generálny prokurátor“), a je zásadne obmedzené len na prípady, v ktorých nemožno podať dovolanie účastníkom konania (PL. ÚS 57/99).

Ochrana poskytovaná mimoriadnym dovolaním je prípustná len subsidiárne, t. j. vtedy, ak osoba, ktorá sa domáha podania mimoriadneho dovolania, neúspešne využila všetky zákonom dovolené a efektívne prostriedky na ochranu svojich práv a zákonom chránených záujmov [s výnimkou dovolania – § 243f ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku] alebo takéto právne prostriedky nemala k dispozícii. Z tohto zákonného predpokladu vyplýva významné obmedzenie prípustnosti mimoriadneho dovolania, ktoré zabezpečuje jeho výnimočnosť v súlade s teoretickou podstatou mimoriadneho opravného prostriedku (PL. ÚS 57/99).

Tento záver ústavného súdu vo vzťahu k prípustnosti mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora bez predošlého využitia opravných prostriedkov proti napádanému rozhodnutiu prvostupňového súdu si napokon osvojil aj samotný najvyšší súd. Svedčí o tom aj jeho rozhodnutie sp. zn. 4 M Cdo 19/2008 z 27. januára 2009, ale aj ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu (sp. zn. 2 M Cdo 14/2005, sp. zn. 2 M Cdo 15/2005, sp. zn. 4 M Cdo 3/2006 a ďalšie), z odôvodnenia ktorých vyplýva názor, že mimoriadne dovolanie predstavuje výnimku z pravidla stability súdneho rozhodnutia vyjadreného jeho právoplatnosťou. Podstatou tejto výnimky je účel mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým je jeho výnimočné použitie s cieľom presadiť vecnú správnosť a spravodlivosť súdneho rozhodnutia v odôvodnených prípadoch. Uvedený účel môže mimoriadne dovolanie splniť iba v prípade, ak sú splnené kritériá akceptovateľnosti jeho právnej úpravy; jedným z týchto kritérií je povinnosť vyčerpať iné dostupné právne prostriedky nápravy pochybení vytýkaných v mimoriadnom dovolaní. Rešpektovanie týchto kritérií je nevyhnutné z hľadiska princípov právneho štátu (čl. 1 ústavy), ako aj z hľadiska práva na súdnu ochranu (čl. 46 ústavy) a práva na spravodlivý súdny proces v súlade s hodnotami zaručenými čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 185/09).

Možno konštatovať, že sťažovateľ nevyužil možnosť podať proti uzneseniu krajského súdu dovolanie. Napriek tejto skutočnosti najvyšší súd považoval mimoriadne

dovolanie generálnej prokuratúry proti tomu istému uzneseniu krajského súdu za prípustné, a to aj napriek tomu, že sťažovateľom požadovanú ochranu bolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, ktoré boli pre sťažovateľa priamo osobne prístupné.

Za daného stavu je zrejmé, že pokiaľ by ústavný súd zrušil uznesenie najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, musel by zároveň poukázať na to, že mimoriadne dovolanie nie je vzhľadom na ustanovenie § 243e ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku prípustné. Sťažovateľom požadované rozhodnutie ústavného súdu by sa v konečnom dôsledku obrátilo v jeho neprospech.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2010